

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของ
การเมืองภาคประชาชนในกรณีสวนสัตว์กลางคืน
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวมัทนา โกสุมภ์

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คุสิต ดวงสา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาคส่วนประชาสังคมในกระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมของการเมืองภาคประชาชนกรณีสวนสัตว์กลางคืนจังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาฐานคิด กลไก รวมทั้งวิธีการ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจากเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นกลุ่มแกนนำของภาคส่วนต่างๆ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล จัดหมวดหมู่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดทฤษฎีที่กำหนดไว้ และนำเสนอผลการวิจัยเชิงพรรณนา ผลของการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ภาคีคนฮักเชียงใหม่ ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ เป็นการรวมตัวของการเคลื่อนไหวข้ามชนชั้นทางสังคมของเชียงใหม่ ที่มีนัยสำคัญยิ่งของทั้งพันธมิตรจากคนชั้นกลางและองค์กรเครือข่ายชาวบ้าน นักวิชาการ ศิลปิน นักเขียน ภาคธุรกิจ เอกชน หน่วยงานรัฐ สื่อมวลชน องค์กรทางศาสนา เยาวชน นักกฎหมาย ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548

การเคลื่อนไหวทางสังคมของภาคประชาชนกรณีสวนสัตว์กลางคืนเชียงใหม่ เกิดจากการไม่เห็นด้วยกับทิศทางการพัฒนาแบบทุนนิยมที่ขาดการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจจากคนในท้องถิ่น ความไม่โปร่งใสในการดำเนินงานของโครงการ การสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรม

ฐานคิดของภาคคนฮักเจียงใหม่พัฒนาจากความพยายามของกลุ่มต่างๆ ในสังคม ภายใต้อาณัติขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมแบบใหม่ ที่เน้นความเข้มแข็งของ ภาคประชาสังคม เป็นการกลับมาใหม่เพื่อเรียกร้องให้มีระบอบประชาธิปไตยที่เข้มข้น และมีพื้นที่การแสดงออกที่มีความหลากหลายมากกว่าระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน เป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองทางตรงของประชาชนเพื่อแสดงความคิดเห็น นำเสนอ แสดงสิทธิ ของตน และร่วมในการตัดสินใจผ่านช่องทางการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่

กลไกและวิธีการทำงาน ได้แก่ การรณรงค์ การให้การศึกษา ให้ข้อมูลและความรู้ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดการเมืองภาคประชาชน สิทธิของพลเมือง สิทธิชุมชน และ เสรีภาพในการร่วมแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การร้องทุกข์ การตรวจสอบกระบวนการใช้อำนาจรัฐ การสื่อสารกับสาธารณะ โดยการใช้ สื่อสาธารณะ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อบุคคล การสร้างวาทกรรม การสร้างพันธมิตรกับกลุ่มศักยภาพ ต่างๆ เช่น ชนชั้นกลาง กลุ่มนักศึกษา และกลุ่มธุรกิจ เป็นต้น รวมถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก โครงการสวนสัตว์กลางคืนจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แนวคิดพหุนิยมในการทำงานความร่วมมือ แบบข้ามกลุ่มและข้ามประเด็น โดยจัดวางประเด็นและระดับของการเคลื่อนไหวให้ก้าวข้าม การจำกัดความให้เป็นแค่การเคลื่อนไหวของท้องถิ่นนั้นเท่านั้น

ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางสังคมของภาคีคนฮักเจียงใหม่เป็นกระบวนการ ที่สำคัญ ในการพยายามนำเสนอรูปแบบการพัฒนาที่พึงปรารถนาของภาคประชาชนแบบ องค์กรรวมทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นมิติด้านสังคม วัฒนธรรม จิตวิญญาณ กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และ วิชาการ ซึ่งแตกต่างจากที่ผ่านมาในเชียงใหม่ ที่เคลื่อนไหวแยกเป็นประเด็นของแต่ละองค์กร แตกต่างกันไป เช่น กฎหมายป่าชุมชน การสร้างทางยกระดับ หรือ มลพิษทางอากาศ เป็นต้น

การเคลื่อนไหวทางสังคมของภาคีคนฮักเจียงใหม่ไม่ได้เป็นแค่การรวมตัวกันต่อสู้ เพื่อตรวจสอบประเด็น โครงการสวนสัตว์กลางคืนเชียงใหม่เท่านั้น แต่เป็นการเติบโตของการ เคลื่อนไหวทางสังคมของการเมืองภาคประชาชนระดับท้องถิ่นที่เข้ามาตรวจสอบโครงการ พัฒนาของรัฐบาลปัจจุบันที่กำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ละเลยการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น ขาดความโปร่งใสทั้งในแง่งบประมาณและข้อมูล มีผลประโยชน์ทับซ้อนมหาศาลต่อกลุ่ม ธุรกิจการเมือง ดังเช่น โครงการพัฒนาต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

Thesis Title Social Movement of the People's Politics on
the Chiang Mai Night Safari Case

Author Ms. Mattana Gosoomp

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisor Assist. Prof. Dr. Dusit Duangsaa

ABSTRACT

This research explores the thinking, tactics and methods of the social movement campaigning against the Chiang Mai Night Safari in Chiang Mai, Thailand, during 2005-06, using participatory and non-participatory observation as well as semi-structured interviews with key participants.

Founded in March 2005 to oppose the Night Safari, the “Alliance for Chiang Mai” is composed of Chiang Mai residents from many walks of life and has forged alliances with people’s organizations, academics, artists, writers, businesspeople, government officials, the mass media, youth and lawyers both locally and nationally. It is rooted in opposition to a capitalist development policy that ignores the role of the local community in decision making, lacks transparency and will likely adversely affect the environment, society and culture.

The groups composing the Alliance aim to strengthen civil society and restore a form of radical democracy that provides more space for diversities that the current representative democratic system does not respect. Their movement allows participants directly to express their opinions and exercise their power as well as to participate in decision-making processes through popular channels.

The Alliance's main tactics and methods include campaigns, educational programs and information dissemination. They also involve attempts to enhance local people's understanding of popular politics, civil rights, community rights and freedom of expression and decision-making through various processes including complaint filing, monitoring of state actions, communicating with the public through public media, producing printed matter and other media, exercising the power of various discourses, and forging alliances with various potential groups including the middle class, students, and business groups as well as those directly affected by the Chiang Mai Night Safari. The Alliance attempts to work with a wide variety of issues and groups in a pluralistic, collective way that encompasses but also transcends the local movement.

The findings confirm the unique and significant aspects of the Alliance for Chiang Mai as it aims to forge holistic development models that take into account social, cultural, spiritual, legal and environmental factors. The Alliance is different from other movements in Chiang Mai province that tend to focus more narrowly on individual and discrete agendas such as community forest laws, the construction of a fly-over, air pollution, etc. It is clear that the Alliance for Chiang Mai aims to use its advocacy regarding the Chiang Mai Night Safari to define a new path for movement collaboration.